

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології
на тему:

ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ КОРЕЙСЬКОЇ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Студентки групи Пкор 19-20
факультету східної і слов'янської
філології
денної форми навчання
Освітньої програми:
Корейська мова і література та
переклад, західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.066 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – корейська

Хукаленко Лілії Олександрівни

Науковий керівник:

Викладач Югай Катерина
Юріївна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗМІСТУ І ФОРМИ. ПРОБЛЕМИ ТА РОЗВИТОК КОРЕЙСЬКОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА	6
1.1 Переклад художнього твору: проблема неперекладності.....	6
1.2. Еквівалентність та адекватність в перекладі: роль перекладацьких трансформацій.....	7
1.3. Граматичні трансформації у перекладі художніх текстів.....	9
1.4. Проблеми на шляху розвитку перекладу корейської художньої літератури англійською мовою. Корейське перекладознавство в Україні.....	12
Висновки до Розділу 1	14
РОЗДІЛ 2. ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В РОМАНІ “КІМ ДЖІЙОН, 1982 РОКУ НАРОДЖЕННЯ” ПРИ ПЕРЕКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	16
2.1. Граматична трансформація: категорія заміни.....	17
2.2. Граматичні трансформації: категорія поділ і інтеграція.....	24
Висновки до Розділу 2	27
ВИСНОВКИ	29
АНОТАЦІЯ	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	33

ВСТУП

Художня література є тим жанром літератури, який вбирає в себе всі національно-культурні аспекти мови, якою він написаний. Тому переклад художньої літератури виступає міжкультурним чинником, що дозволяє читачу отримати національно-культурний досвід країни, мовою, якою була написана книжка, не відвідуючи країну в цілому.

В ланцюжку між оригіналом і готовим перекладом перекладач виступає посередником між автором тексту оригіналу і читачем, на перекладача покладається велика задача в перетворенні тексту оригіналу на мову перекладу, не спотворюючи стилістичного задуму автора, що є проблемою в сучасному перекладацькому світі.

Для носія мови твір, написаний їхньою мовою, є зрозумілим повністю, оскільки вони є носіями культури і цінностей цієї мови, однак представник іншої культури, який не знає, а ні мови, а ні культурних і соціальних цінностей пов'язаних з іноземним твором, може зіткнутися з нерозуміння художнього твору в цілому, хоч він і був перекладений на його рідну мову. Тому існує така проблема як досягнення адекватності перекладу, що зараз активно досліджується науковцями.

Задля досягнення адекватності і еквівалентності перекладу перекладачі застосовують різні граматичні трансформації. Думки науковців, що досліджували тему перекладацьких трансформацій розходяться, тому існує велика кількість класифікацій граматичних трансформацій, деякі з них мають спільні характеристики з декількома класифікаціями, а деякі категорично відрізняються і не є схожими ні на одну з наявних класифікацій, що доводить, що ця тема ще потребує доопрацювань і ретельного вивчення.

З кінця 1990-х років зацікавленість до корейської культури почала зростати, що вплинуло на багато чинників, зокрема і на перекладознавство. На початок 2000-х років англійською мовою, що є міжнародною мовою, почався переклад текстів художньої літератури з корейської мови, що заклало підвалини для корейського перекладознавства.

Актуальність теми полягає в тому, що в Україні перекладознавство перебуває на стадії зародження, оскільки на початок цього століття в Україні не існувало як такого перекладознавства з корейської мови. Тому задля його розвитку повинно з'являтися все більше наукових праць пов'язаних з корейським перекладознавством на українську мову, а саме: перекладацькі трансформації при перекладі з корейської на українську мову, де граматичні трансформації є головною складовою для досягнення адекватності і еквівалентності тексту.

Метою дослідження є дослідження граматичних трансформацій в процесі перекладу корейської художньої літератури українською мовою шляхом класифікації граматичних трансформацій і простежування застосувань їх при перекладі з корейської на українську мову художнього твору.

Мета цієї роботи включає виконання наступних **завдань**:

1. Досліди історичне підґрунтя розвитку перекладу корейської художньої літератури.
2. Розглянути основні проблеми неперекладності художнього твору.
3. Визначити поняття еквівалентності і адекватності перекладу.
4. Розглянути класифікацію граматичних трансформацій і граматичних відмінностей в корейській мові.
5. Розглянути застосування граматичних трансформацій в процесі перекладу з корейської художньої літератури українською мовою.

Об'єктом дослідження виступають граматичні трансформації в процесі перекладу корейської художньої літератури.

Предметом дослідження виступає аналіз використання граматичних трансформацій при перекладі українською мовою корейської художньої літератури.

Матеріалом дослідження є оригінал тексту корейською мовою “82 년생 김지영” письменниці Чо Намджу і переклад українською мовою “ Кім Джійон, 1982 року народження”, виконаний Ольгою Шестаковою.

Методи дослідження. В нашій роботі було застосовано низку лінгвістичних методів дослідження, а саме: метод суцільної вибірки для вибору теоретичного матеріалу, контекстуальний аналіз при дослідженні структури і побудови речення,

зокрема правила порядку слів у реченні, тип речення і синтаксичні зв'язки, функціональний аналіз, за якого досліджувалась застосування граматичних трансформацій при перекладі корейської художньої літератури українською мовою.

Наукова новизна полягає в тому, що було визначено спосіб досягнення адекватності перекладу через граматичні трансформації при перекладі корейської художньої літератури, що дістало подальший розвиток в аналізі застосування граматичних трансформацій, перекладаючи корейську художню літературу українською мовою.

Практичне значення роботи полягає у можливості подальшого використання цієї роботи як теоретичний і довідниковий матеріал при перекладі корейської художньої літератури українською мовою.

Структура роботи. Робота складається з вступу, двох розділів, підрозділів та висновків до них, загальних висновків та списку використаної літератури, що налічує вісімнадцять джерел.

РОЗДІЛ 1. ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗМІСТУ І ФОРМИ. ПРОБЛЕМИ ТА РОЗВИТОК КОРЕЙСЬКОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

1.1. Переклад художнього твору: проблема неперекладності

Переклад художніх творів — це складний і різносторонній процес, який вимагає високої кваліфікації від перекладача. Підтримання злагоженості між формою та змістом, що передає задум автора, є завжди важким та вимагає значних зусиль від перекладача (Савчук, & Дашкова, 2018).

Художній переклад відіграє головну роль в міжкультурній комунікації. Він є проміжною ланкою між автором іншомовного твору і читачем на шляху цієї комунікації. Оскільки носій мови має власну концептосферу, перекладач художнього твору несе відповідальність за достовірність і якість перекладу, як і перед автором твору, так і перед читачем. Перекладач має відтворити унікальність і своєрідність оригіналу, що зазвичай проявляється як і в лексичній системі, так і в семантично значущих граматичних категорій мови оригіналу (Шишко, & Луканська, 2019).

Перед перекладачем в перекладі художніх творів стоїть завдання, у відтворення інформації, яка передана мовою оригіналу. Художній переклад є золотою серединою між точним перекладом, тобто дослівним, проте все ще виступає неповноцінним, і між художнім неповноцінним, що є далеким від оригіналу перекладу (Савчук, & Дашкова, 2018).

Художній переклад — це складна і клопітка праця, що згодом потрапить в масовий простір, тому переклад має також бути адекватним і створювати те саме враження, що і оригінал, не спотворюючи саму сутність твору. Проте на шляху до досягнення адекватності перекладу виникає ще одна проблема у вигляді неперекладності.

Неперекладність означає неможливість знайти відповідник певних понять і висловів вхідної мови у мові перекладу. Іноді неперекладність може бути описана як

нульова можливість перекладу окремих частин і структур тексту. Неперекладність може бути як і лінгвістичною, так і культурною. Переклад виступає посередником у зближенні культур, він допомагає здійснювати культурний обмін (Бучумаш, & Дерік, 2022).

Перекладність виступає як чинник за якого можливо перекласти текст з однієї мови на іншу. Задля досягнення адекватності перекладу всі перешкоди на шляху до нього мають бути усунені. Наприклад лінгвістичні бар'єри, які виражаються в властивості синтаксису, семантиці і прагматиці мовних виразів мови оригіналу і перекладу. Відомо, що кожна мова має свій середній обсяг речення. Наприклад порівнюючи речення англійської мови з французькою та німецькою, то в англійській мові вони виявляються коротшими. Кожна мова має свої методи вираження стійких значень, що визначаються прагматичними конвенціями, тому навіть якщо переклад виконаний добре і відмінності між мовою перекладом і оригіналом немає, адресат все ж може не зрозуміти повністю зміст перекладу (Бучумаш, & Дерік, 2022).

Отже, задля досягнення адекватного перекладу, перекладач має подолати лінгвістичні бар'єри а саме: синтаксичні, семантичні і прагматичні. Під час перекладу перекладач може зіткнутися з таким поняттям як неперекладність, яке виражається як неможливість знайти відповідника з вихідної мови в мові перекладу. Протилежним терміном неперекладності виступає перекладність, що виражається наявністю в мові перекладу відповідника мови оригіналу, що і є складовою адекватного перекладу.

1.2. Еквівалентність та адекватність в перекладі: роль перекладацьких трансформацій

Однією з головних проблем перекладності є досягнення еквівалентності та адекватності перекладу. У своїй роботі Гайдук, та Бароновська (2019) розглядають визначення “еквівалентний переклад” В. Н. Комісарова. За його словами поняття “еквівалентний переклад” і “адекватний переклад” переплітаються один з одним,

проте не є ідентичними. Вони вважають, що еквівалентність це забезпечення змістової спільності між мовними одиницями в оригіналі і перекладі. Також на його думку, поняття адекватний переклад є більш ширшим поняттям, це переклад який за відповідних умов забезпечує повне розуміння ситуації між людьми, що розмовляють різними мовами.

Задля досягнення адекватності в перекладі допускається опущення. Проте завдяки перекладацьким трансформаціям є можливість створення адекватного тексту без опущень. Одним із основних видів трансформації є граматичні трансформації. Ця трансформація встановлює структуру формування синтаксичних структур, які мають єдиний змістовий план, але відрізняються в плані вираження. Згідно з правилами трансформації початкова форма може бути замінена, або навпаки кінцева форма зберігає початкові засади, наприклад, початкова форма “Хлопчик читає” перетворюється на “Читання хлопчика”, “Хлопчик, який читає” або “Прочитання хлопчиком”. Пояснення щодо опису трансформацій перекладача ґрунтується на вихідних нормах конкретної мови (Бучумаш, & Дерік, 2022).

Під час перекладу головною метою перекладача є досягнення адекватного перекладу. Задля досягнення цієї цілі перекладач звертається за допомогою до перекладацьких трансформації, адже вони зможуть забезпечити більш точне відображення змісту вихідного тексту в тексті перекладу (Особливості художнього, 2018).

Досягнення еквівалентності та адекватності перекладу відбувається завдяки перекладацьким трансформаціям, що забезпечують міжкультурну комунікацію. Визначення перекладацьких трансформацій пов'язане з трансформаційною граматиною. Наука, що розглядає трансформації вивчає засади творення синтаксичних структур, які маючи однаковий зміст, відрізняються способом вираження. Трансформація з першоджерела утворює іншу. Перекладацькі трансформації є одним із базових засад перекладу. Основна їх мета полягає в збереженні змісту тексту, трансформуючи їх граматичні і лексичні форм, а також семантичну структуру. Трансформації допомагають перекладачу перенести і

зберегти зміст оригіналу в перекладі, змінюючи тільки формальні і семантичні компоненти (Лобода, 2019; Остапенко, & Горобей, 2021).

Отже, досягнення адекватності і еквівалентності є головним при перекладі. Ці два поняття переплітаються один з одним. Під адекватністю розуміється повне забезпечення розуміння ситуації в мові перекладу. Вважається, що задля досягнення адекватного перекладу можливе використання опущень при перекладі, однак, за допомогою граматичних трансформацій є можливість повної передачі тексту мови оригіналу мовою перекладу. Під еквівалентністю ж розуміється наближення змісту мови перекладу до мови оригіналу.

1.3. Граматичні трансформації у перекладі художніх текстів

У своїй роботі Лобода (2019) розглядає дослідження перекладацьких трансформацій Комісарова В., за його словами мета граматичних трансформацій полягає в заміні структури речення відповідно до мовних норм перекладу. Лобода В. А. зазначає в своїй роботі, що заміна іменника дієсловом є основним прийомом граматичної трансформації при перекладі художніх творів, оскільки українська мова багата на гнучкість дієслівної системи. Також зазначає, що ще одним поширеним видом граматичних трансформацій є розділення речення на окремі самостійні речення.

Лобода (2019) наводить визначення перекладацьких трансформацій Швейцера О. і Комісарова В., де вони дають таке визначення, трансформації — це співвідношення вихідного та кінцевого мовного висловлення, яке супроводжується заміною під час перекладу однієї форми і вираження іншою. Комісаров В. говорить, що перекладацькі трансформації це трансформація за якої відбувається зміна мовного елемента оригіналу на мовний елемент перекладу у визначених рамках.

На основі трактувань вище згаданих науковців можна сказати, що переклад набуває адекватності і адаптується до норм мови перекладу, завдяки граматичним трансформаціям, які змінюють граматичні характеристики слова, словосполучення і речення в мові перекладу (Шишко, & Луканська, 2019).

Рецкер Я. дає визначення поняттю трансформації, як розкриття значення слова з мови оригіналу, шляхом логічного мислення, і знаходження відповідника у мові перекладу, що може категорично відрізнитись від словникового значення (Особливості художнього, 2018).

Переклад художнього тексту є складним завданням. Одним із засобів для досягнення точної передачі змісту тексту є перекладацькі трансформації. (Остапенко, & Горобей, 2021).

В своїй роботі Лобода (2019) також розглядає три типи перекладацьких трансформацій досліджених в спільній праці Фітермана А. і Левицької Т.. До цієї класифікації трансформацій входить граматична трансформація, яку вони охарактеризовують через прийом опущення і додавання, перестановку і перебудову і заміни синтаксичних конструкцій. Лобода (2019) розглянула види перекладацьких трансформацій, які вивів у своїй праці Комісарова В.. Ця класифікація також містить граматичні трансформації, які він поділяє на синтаксичне уподібнення, тобто дослівний переклад, граматичні заміни, тобто заміни форм слова, частин мови і членів речення, членування і об'єднання речень. Дослідники Шевніна А. і Рецкер Я. в своїй класифікації також виділяють граматичні трансформації, які охарактеризовуються опущенням, додаванням, перестановкою і транспозицією.

Український перекладознавець Карабан В. І. класифікує граматичні трансформації на пермутацію, тобто перестановка, субституцію, тобто заміна, додавання, вилучення і комплексну трансформацію. Мармак А. В. характеризує перекладацькі трансформації з точки зору вертикального підходу і поділяє на перестановку, заміна, додавання, опущення . Мармак А. В. охарактеризовує перестановку як “вид перекладацької трансформації, що полягає в зміні порядку прямування мовних елементів у тексті перекладу в порівнянні з текстом оригіналом” (Волченко, & Нікішина, 2015; Мармак, 2009).

Елементами перестановки в перекладацькій трансформації виступають слова, словосполучення, частини складного речення в тексті. До синтаксичної перестановки відноситься інверсійний поряд слів в реченні за якого відбувається перестановка підмета в мові перекладу, прямий порядок слів у реченні, вживання

означення перед або після присудка, перестановка окремих речень вихідної мови, яка була спланована перед процесом перекладу. Граматичні заміни характеризуються заміною форми слова, частин мови, членів речення, заміною простого речення на складне, заміною складного на просте речення, заміна головної частини підрядною, заміна сурядності на підрядність (Мармак, 2009).

Застосовуючи різні перекладацькі трансформації і дотримуючись мовних норм, перекладачу вдасться передати максимально точно змістовність інформації тексту оригіналу. Трансформації є важливим етапом для досягнення адекватного перекладу з точною передачею інформації мови оригіналу, оскільки існує відмінність у синтаксичній структурі та лексико-семантичній системі двох мов (Особливості художнього, 2018).

Граматичними трансформаціями називають процеси, що відбуваються при перекладі тексту, і які супроводжуються зміною структури речення, як на синтаксичному, так і на морфологічному рівні. Граматичні трансформації в основному залежать від граматичних чинників, тобто різницею в мовах, однак вони також можуть залежати і від лексичних відмінностей (Остапенко, & Горобей, 2021).

Граматичні трансформації охоплюють всі методи перекладу речення та синтаксичних структур, видозмінюючи їх форми і значення з мови оригіналу. В своїй спільній роботі Науменко, та Гордєєва (2011) наводять таку класифікацію граматичних трансформацій: компенсація, заміна порядку слів, поділ (внутрішній і зовнішній) і інтеграція (внутрішня і зовнішня). Компенсація є методом граматичної трансформації за якого компенсується значення тексту з частини де він втрачається і переноситься в іншу частину речення. Заміна порядку слів характеризується зміною порядку слів у реченні мови перекладу відповідно до його синтаксису. За внутрішнього поділу відбувається перетворення простого речення з мови оригіналу на складносурядне або складнопірядне речення в мові перекладу. Зовнішній поділ характеризується поділом складного речення мови оригіналу на декілька простих речень мови перекладу. Зовнішня інтеграція це граматична трансформація за якої з декількох простих речень створюється одне складне речення. Внутрішня інтеграція

характеризується перетворенням складносурядного і складнопідрядного речення мови оригіналу на просте речення мови перекладу (Остапенко, & Горобей, 2021).

Класифікація граматичних трансформацій Семенової А. Л., що наводить у своїй роботі Волченко, та Нікішина (2015), характеризується замінами, тобто заміною порядку слів, словосполучень і речень. Вважається, що при перекладі з мови оригіналу на мову перекладу є повний чи значний збіг в граматичній формі або є розбіжності між граматичними формами. Рідко зустрічається випадок, коли є поний чи значний збіг граматичних форм, проте дослівний переклад є можливим. В такій ситуації при перекладі одиниця з мови оригіналу переходить на місце іншої одиниці в мові перекладу. За такого перекладу завжди відбуваються такі граматичні трансформації як опущення і додавання одиниць мови таких як артиклі, прийменники тощо.

Отже, граматичні трансформації є одним з основних трансформаційних процесів під час перекладу художньої літератури, оскільки саме за допомогою цих трансформацій досягається адекватність перекладу. Саме завдяки граматичним трансформаціям можливо уникнути опущення. Граматичні трансформації є невід'ємною частиною перекладацького процесу оскільки дуже рідко можна зустріти збіг граматичних форм при перекладі з однієї мови на іншу. Науковці подають безліч класифікацій граматичних трансформацій, які між собою в тих чи інших аспектах мають спільні риси.

1.4. Проблеми на шляху розвитку перекладу корейської художньої літератури англійською мовою. Корейське перекладознавство в Україні

По всьому світу зараз прокотилась корейська хвиля “Халлю”, разом із зацікавленістю до культури Південної Кореї, що невпинно зростає, що веде за собою багато наслідків. Це також стосується і теми перекладознавства, а особливо перекладу художньої літератури, яка є міжкультурною формою комунікації, що дозволяє читачам перенестись в корейські реалії, не відвідуючи країну.

Оскільки англійська мова є міжнародною мовою, тому за приклад було взято переклад з корейської мови на англійську. Перший корейський роман в англійському перекладі вийшов в 1985 році був роман “The Square” перекладений Кевіном О’Рюрком. Ан Сондженом в своїй статті, що була випущена в 2002 році, було проаналізовано, що станом на 2002 рік була обмежена кількість публікацій, що стосувалися проблем, з якими стикався перекладач при перекладі корейської літератури, пояснюючи це тим, що на той момент не проводилися активні дослідження в галузі корейського перекладознавства. Перекладами займалися в більшості люди, що не пройшли ознайомлення з специфікою корейської літератури і концепціями перекладу, оскільки переклад художньої літератури був їх додатковим заняттям після основної роботи (Fulton, 2011; Sonjae, 2002).

В статті Кім Сонгкона (2013), наводиться приклад неточної передачі змісту мови оригінала. Зазначається, що в брошурі текст оригіналу було перекладено як “Інститут перекладу літератури Кореї був заснована в 2001 році, але стала легальною установою в 2004 році.” Коли адекватний переклад, що передавав зміст був таким: “Інститут перекладу літератури Кореї офіційно став державним закладом у 2004 році.” Зазначається, що така помилка виникла в результаті дослівного перекладу корейського тексту на англійську мову.

Станом на 2002 рік, при пошуку книг в інтернет-магазині “Амазон” в розділі “китайська література” знаходило близько 440 назв книг, в розділі “японська літератури” 296 книг, а в розділі “корейська література” було лише 60 книг. Це означало тільки одне, що станом на 2002 рік популярність Кореї в світі була не на високому рівні, порівнюючи з іншими країнами Далекого Сходу. В період з 2009 по 2010 рік було опубліковано сім англійських перекладів сучасної корейської художньої літератури. Автор цієї статті наголошував, що тенденція зросту перекладу з корейської на англійську мову буде тільки зростати, проте поставало питання у покращенні якості перекладів (Sonjae, 2002; Fulton, 2011).

Розвиток перекладу художньої літератури на англійську мови з часом поступово зростав і зараз досягнув високої позначки розвитку, водночас разом з популярністю Кореї на світовому рівні, що було наслідком корейської хвилі

“Халлю”. В Україні на сьогоднішній день є видано два твори корейської художньої літератури в українському перекладі, які є загальнодоступними і такими, що можна придбати фізичний примірник. Це такі твори як: “Вегетеріанка” Хан Канга в українському перекладі, виданий в 2017 році видавництвом КМ-БУКС і виконаний Анджелою Асман, і “Кім Джійон, 1982 року народження” в українському перекладі виданий в 2022 році видавництвом Видавництво Анетти Антоненко і виконаний Ольгою Шестаковою.

Отже, корейська хвиля “Халлю” породила великий інтерес до культури Південної Кореї, що призвело до зростання зацікавленості і інтересу до корейської художньої літератури, що в свою чергу породило попит на переклад корейської літератури. Відповідно до даних 2002 року, що припало на початок формування корейського перекладознавства на англійську мову, переклад з корейської на англійську мову мав значні помилки і місцями був невідповідним, тобто неадекватним, що було наслідком відсутності знань в галузці перекладознавства перекладачів і відсутності досліджень в цій галузі.

Можна зробити висновок, що корейська хвиля "Халлю", яка захопила весь світ, має великий вплив на багато аспектів життя, включаючи і перекладознавство, зокрема переклад художньої літератури. Станом на 2002 рік популярність корейської літератури за кордоном була досить низькою, з обмеженою кількістю публікацій і недостатнім дослідженням у галузі корейського перекладознавства. Багато перекладачів, які займалися перекладом корейської літератури, не мали достатньої підготовки і ознайомлення зі специфікою корейської культури та мови, що призводило до неточностей і помилок у перекладах.

Висновки до Розділу 1

Отже, при перекладі художньої літератури перекладач може зіткнутися з низкою проблем у вигляді досягнення еквівалентності та адекватності мови перекладу. Задля точної передачі тексту і лаконічності викладу думки застосовують перекладацькі трансформації до яких належать і граматичні трансформації. Існує

безліч класифікацій граматичних трансформацій, проте вони між собою в деяких аспектах схожі. Граматичні трансформації є невід'ємною частиною процесу перекладу, оскільки кожна мова має свої закони побудови речення.

Також можна додати що, з розвитком і популярністю корейської культури в світі, особливо після хвилі "Халлю", можна спостерігати зростання інтересу до перекладу корейської літератури. З'являються нові видавництва, перекладачі отримують більше можливостей для професійного розвитку, а дослідження в галузі корейського перекладознавства стають більш активними. Це може допомогти покращити якість перекладів корейської літератури, забезпечити більш точне відтворення змісту і стилю оригінальних творів, а також сприяти кращому розумінню корейської культури та мови за межами Кореї.

РОЗДІЛ 2. ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В РОМАНІ “КІМ ДЖІЙОН, 1982 РОКУ НАРОДЖЕННЯ” ПРИ ПЕРЕКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Художня література є одним з головних жанрів літератури, який не оминається в жодній культурі світу. Художня література виступає посередником в міжкультурній комунікації, дозволяючи читачу зазирнути в інший світ через текст. Перекладач також відіграє свою роль в цьому ланцюжку, оскільки передача змісту і суті тексту покладається на його плечі. Він виступає посередником між автором оригіналу тексту і читачем.

При перекладі художньої літератури перед перекладачам стоїть ряд завдань, оминувши одне, він ризикує втратити саму сутність тексту. Перекладаючи художній текст перекладач має розумітися як на культурі тексту оригіналу, так і на власній культурі, також він має мати високий рівень володіння мовою перекладу і мовою оригіналом.

Грамматичні трансформації відіграють важливу роль у художньому перекладі, оскільки кожна мова має свою систему побудови речень. Перекладаючи треба врахувати всі граматичні чинники своєї мови, щоб текст перекладу вийшов зрозумілим і природнім відповідно до мови перекладу, зберігаючи весь сенс, що був закладений автором тексту оригіналу.

Корейська мова належить до урало-алтайської мовної сім'ї, тому при перекладі з корейської мови на любую мову світу буде застосовано ряд граматичних трансформації. Порівнюючи корейську мову з англійською мовою, яка належить до індоєвропейської мовної групи, є багато відмінностей на фонетичну рівні, в синтаксичній структурі і семантиці (Choi, & Schmitt, 2015).

Переклад корейської художньої літератури українською мовою тільки починає зароджуватись. В Україні поки немає налагодженої перекладацької діяльності будь-якої корейської літератури. Тому на сьогоднішній день це є відкрите питання в перекладознавстві.

За основу розгляду граматичних трансформацій взяли оригінал твору “Кім Джійон, 1982 року народження” Чо Намджу і український переклад цього твору виконаний Ольгою Шестаковою.

2.1. Граматична трансформація: категорія заміни

В своїй роботі Мармак дає визначення заміні як субституція “це вживання однієї мовної одиниці замість іншої” (Мармак, 2009).

Заміна порядку слів — це граматична трансформація, за якою змінюється порядок слів у реченні при перекладі з мови оригіналу на мову перекладу, відповідно до правил синтаксису мови перекладу (Особливості художнього, 2018).

В корейській мові порядок слів у реченні будується за загальною формою “Підмет-Додаток-Дієслово”, англійська мова має інший порядок побудови речення, а саме: “Підмет-Дієслово-Додаток”. Тобто в корейській мові перед дієсловом може стояти підмет, додаток, прикметник і прислівник, проте саме дієслово в корейській мові завжди знаходиться в кінці речення. Хоча корейська мова має стандартну форму побудови речення “Підмет-Додаток-Дієслово”, проте за правилами структури речення корейська мова також має довільний порядок слів у реченні, більшість мовних одиниць, окрім дієслова, можуть змінювати позицію у реченні. На відміну від англійської мови, де загалом є фіксована позиція слів у реченні. Наприклад, речення англійською мовою має побудоване таким чином: “Jisu gave a ball to Mina”, в корейському варіанті воно має шість різновидів порядку слів у реченні:

1. “Jisu to-Mina a ball gave”.
2. “Jisu a ball to-Mina gave”.
3. “to-Mina Jisu a ball gave”.
4. “to-Mina a ball Jisu gave”.
5. “a ball Jisu to-Mina gave”.
6. “a ball to-Mina Jisu gave” (Choi, & Schmitt, 2015).

Не дивлячись на різну побудову речення, всі шість речень з прикладу мають один зміст і значення. В побудові корейського речення з прикладу було

проаналізовано, що тільки дієслово не змінює своє розташування в реченні (Choi, & Schmitt, 2015).

3 년 전 결혼해 지난해에 딸을 낳았다 (조남주, 2016). — Вона вийшла заміж три роки тому і минулоріч народила доньку (Чо, 2022).

В цьому прикладі було застосована граматичну трансформацію заміну порядку слів, оскільки синтаксис корейської мови не відповідає синтаксису української мови, відповідно до структури корейського речення присудок завжди займає останню позицію в реченні, в українській мові присудок немає фіксованого місця в структурі речення. Проте перекладачка задля милозвучності і відповідно до природного відтворення структури речення застосувала граматичні трансформації.

세 살 많은 남편 정대현 씨, 딸 정지원 양과 서울 변두리의 한 대단지 아파트 24 평형에 전세로 거주한다 (조남주, 2016). — Кім Джійон мешкає в орендованій квартирі площею 79 квадратних метрів, що розташована у великому житловому комплексі у передмісті Сеула, разом із чоловіком Джон Дехьоном, який на три роки старший від неї, та донькою Джон Джівон (Чо, 2022).

В цьому прикладі було застосована ряд граматичних трансформації, через додавання слова, а саме підмета, на початок речення, повністю перебудувався порядок членів речення. Аналогічно з прикладом поданим вище, присудок було винесено після підмета в мові перекладу, на відміну від корейського варіанта, де він стоїть в кінці речення.

정대현 씨는 IT 계열의 중견 기업에 다니고, 김지영 씨는 작은 홍보대행사에 다니다 출산과 동시에 퇴사했다 (조남주, 2016). — Джон Дехьон працює в IT-компанії середньої величини, а Кім Джійон працювала у невеликому рекламному агентстві, звідки звільнилася незадовго перед народженням дочки (Чо, 2022).

В перекладі в першій і другій частинах речення аналогічно з попередніми прикладами присудок було винесено перед підметом, така тенденція спостерігається в звороті. В першій частині речення, тексту перекладу означення стоїть після обставини, порівнюючи з оригіналом, де перед обставиною стоїть означення. Така зміна порядку слів викликана правилами синтаксису української мови.

정지원 양은 돌이 막지난 여름부터 단지 내 1 층 가정형 어린이집에 오전 시간 동안 다닌다 (조남주, 2016). — *Починаючи з минулого літа, коли Джівон виповнився рік, донька почала ходити на пів дня у приватний дитячий садок сімейного типу, що на першому поверсі їхнього житлового комплексу* (Чо, 2022).

В цьому прикладі, порівнюючи з оригінальним текстом, на початок речення замість підмета винесено дієприслівниковий зворот, така трансформація була зроблена задля легшого сприйняття тексту. Як і в попередніх прикладах зберігається тенденція перенесення прикметника з кінця речення на розташування після підмета.

Отже, проаналізувавши приклади, можна сказати що при перекладі з корейської на українську не можливо точно відтворити синтаксис корейської мови, оскільки існує велика різниця в правилах побудови речення, тому в більшості випадків при перекладі буде застосована граматична трансформація заміни порядку слів. З наведених вище прикладів можна побачити, що в корейській мові присудок завжди знаходиться в кінці речення, що є неприйнятним для українського синтаксису.

При перекладі з англійської на корейську, може бути неправильна передача мови оригіналу, через використання дослівного перекладу. В корейській мові майже не використовується множина. Тому при буквальному перекладі англійською виходить “There are five apple,” замість “There are five apples” (Kim, 2015).

Волченко, та Нікішина (2015) у своїй роботі наводила класифікацію граматичних трансформацій Семенової А. Л. яка, характеризується замінами тобто заміною порядку слів, словосполучень і речень. Зараз розглянемо заміну форми слова в множині:

점심상을 치우자 정수현 씨는 지원이에게 주려고 샀다며 색색깔의 원피스와 튀튀, 머리핀, 레이스 양말들을 잔뜩 꺼냈다 (조남주, 2016). — *Після обіду Джон Сухьон дістала із сумок подарунки для Джівон — різнокольорові платтячка та спіднички, шпильки для волосся і мереживні шкарпетки* (Чо, 2022).

Перекладачка застосувала при перекладі заміну форми слова, що виражається множиною іменника, оскільки для української мови є характерним застосування множини до іменника.

그러는 동안 김지영 씨가 사과와 배를 깎았는데 모두들 배부르다며 거의 손대지 않았다 (조남주, 2016). — У цей час Кім Джійон нарізала яблука і груші на десерт, хоча всі уже так наїлися, що не могли навіть шматочка в рот покласти (Чо, 2022).

В цьому прикладі також було застосовано заміну форми слова іменника на множину в перекладі, оскільки в корейській мові часто опускається множина, і задля чіткої передачі змісту і сенсу речення було застосовано цю трансформацію.

다음 날, 김지영 씨와 정대현 씨의 어머니는 아침부터 저녁까지 전을 부치고 튀김을 튀기고 갈비를 찢고 송편을 빚고, 중간중간 밥을 차렸다 (조남주, 2016). — Увесь наступний день Кім Джійон зі свекрухою смажили млинці, морепродукти й овочі у клярі, тушкували реберця, готували рисові галушки сонххьон і час від часу накривали стіл (Чо, 2022).

В цьому прикладі було застосовано заміну форми слова на множину, оскільки в українській мові вираз “смажити млинці” не використовується в однині.

저녁부터는 사골을 우리고 갈비를 채고 나물 재료를 손질해 데쳐 일부는 무치고 일부는 냉동실에 넣어 두고, 전과 튀김을 만들 채소와 해산물들을 씻어 정리해 두고, 저녁밥을 차리고 떡고 치웠다 (조남주, 2016). — Увечері вони зварили бульйон, замаринували реберця, почистили і приготували зеленину та овочі на салати, частину з яких заморозили, помили і почистили овочі та морепродукти для млинців та фритюру, після цього повечеряли та прибрали зі столу (Чо, 2022).

В цьому прикладі аналогічно з попередніми в корейському варіанті не було застосовано множину до іменників “나물” “재료”, коли в українському варіанті це переклали іменником в множині “зеленину та овочі”.

Отже, в корейській мові часто опускається множина, тому при перекладі маємо, де це потрібно, ставити множину іменника, щоб не спотворити зміст і сенс речення і всього тексту в цілому.

Корея, як більшість країн Азії, має модальну категорію ввічливості. Корейське суспільство характеризується ієрархічною системою, де кожен згідно свого положення у суспільстві має використовувати відповідні граматичні конструкції категорії ввічливості для підкреслення соціального статусу як мовця, так і співбесідника. В мовах країн Європи немає такої граматичної конструкції (Abrogoва, 2021).

У корейській мові типи речення а саме: стверджувальне, запитальне, наказове і спонукальне, творяться за допомогою граматичних афіксів до дієслова і прикметника. В перекладі таку граматичну трансформацію визначаємо, як заміна форми слова, оскільки в українській мові тип речення виражається саме через дієслово. Також афікси (-*니다*, -*습니다*, -*요*, -*니/는다*) в українській мові відображаються в дієслові формою звернення на “ти” або на “ви”.

Одним із способів виразу форми ввічливості є суфікс -*시*. Високий офіційно-ввічливий стиль (*하소서체*), що наданий час не використовується в сучасному корейському суспільстві, який можна зустріти лише в історичних корейських серіалах. До дієслова додається афікс -*나이다*, а в майбутньому часі -*라이다*. Наприклад, “당신의 종이 여기에서 일하고 있었던 것을 아시나이다.”, що англійською можна перекласти як: “You knew that this servant worked here.” (Abrorova, 2021).

Сучасний офіційно-ввічливий стиль (*합쇼체*) найчастіше вживається корейцями, при першій зустрічі з незнайомою людиною чи в ситуацій, коли мовець є нижчим за статусом в ієрархічній системі порівняно з співбесідником. Цей стиль характеризується такими афіксами: -*니다* або -*습니다* в стверджувальних реченнях, в запитальному -*니까* або -*습니까*, в наказових реченнях - (*으*)*십시오*, в спонукальних - *하십시오*. Наприклад, “안전띠를 착용하십시오.”, що англійською можна перекласти як: “Please fasten your seat belt.” (Abrorova, 2021).

Неформально-ввічливий стиль (*해요체*) найпоширеніший стиль у використанні, який використовується як і з незнайомцями, так і з старшими за віком. Будується за допомогою афікса -*요*. Наприклад, “지금 공부해요.”, що англійською перекладається як: “I’m studying now.” (Abrorova, 2021).

Офіційний нейтральний стиль (*하오체*) зараз не вживається, оскільки за часів диктатури набув негативного відтінку. Може рідко вживатися людьми старшого віку. Характеризується додаванням афікса -*소* або -*오*. Наприклад, “분명 아제는 여기 책이 있었소.”, що перекладається англійською як: “There was definitely a book here.” (Abrorova, 2021).

Нейтральний стиль (하계체), цей стиль переважно використовується старим поколінням. Характеризується приєднанням до дієслова афікса -네/. Наприклад, “요즘은 바둑을 공부하며 지낸다네.”, що англійською перекладається як: “These days I am learning to play the "Go".” (Abrogorova, 2021).

Офіційно-фамільярний стиль (해라체), використовується на письмі від третьої особи, характеризується приєднанням афікса -ㄴ/는다 до дієслова. Наприклад, “나는 아침마다 운동을 한다.”, що перекладається англійською як: “I exercise every morning.” (Abrogorova, 2021).

Неформально-фамільярний стиль (해체), широковживаний стиль мови, використовується між однолітками і в спілкуванні з дітьми, характеризується додаванням афікса -아/아 чи -지 до дієслова в стверджувальному реченні. Наприклад, “지금 컴퓨터 해.”, що англійською перекладається “I’m working on a computer right now.” (Abrogorova, 2021).

짜. 후후 바뀌 주세요. 그리고 다시는 어후후. 개량, 후, 짜이 안 되게. 후후. 해 주세요 (조남주, 2016). — *Відсадить його, будь ласка... І, будь ласочка, зробіть так, щоб він уже ніколи не сидів зі мною за однією партою* (Чо, 2022).

Перекладаючи це речення, автор відобразив корейську граматичну конструкцію (으)세요, що вказує на наказове речення. Також ця граматики (으)세요 вказує нам на неофіційно-ввічливий стиль, що при перекладі відображається зверненням на “ви”.

근데 지영아, 선생님은 벌써 눈치채고 있었는데 지영이는 모르는 것 같네? 짜공이 지명이를 좋아해 (조남주, 2016). — *Джійон, я уже давно помітила децю, про що ти, здається, не здогадуєшся. Ти йому дуже подобаєшся* (Чо, 2022).

Розглядаючи цей приклад, ми можемо побачити, що перше речення перекладач переклав як звернення на “ти”, додаючи в речення сам займенник “ти”, якого в оригіналі немає, оскільки корейці майже не використовують займенник “ти”. Друге речення було перекладене як стверджувальне зі звертанням на “ти”.

Отже, при перекладі з корейської на українську мову, можна помітити, що саме граматичні конструкції, що додаються до дієслова і прикметника впливають на

подальше визначення типу речення і форми звертання, що впливає на форму і структуру речення при перекладі.

Українська мова має гнучку дієслівну систему, тому заміна іменника дієсловом є однією з ключових граматичних трансформацій при перекладі українською мовою.

В роботі Лободи В. А. описується заміна іменника дієсловом, як основний прийом граматичної трансформації при перекладі художніх творів (Лобода, 2019).

아이고 사부인, 사실 우리 지영이 명절마다 몸살이예요 (조남주, 2016). — Так, свахо. Чесно кажучи, кожного разу після таких свят у моєї Джійон все тіло ломить від втоми (Чо, 2022).

В цьому прикладі відбулася заміна іменника “몸살”, що буквально перекладається як “перевтома”, хоча в такому випадку можна було б перекласти як “Джійон має перевтому”, але перекладач підбрала правильне дієслово, яке не спотворює сенс тексту, оскільки якщо б залишився дослівний переклад, речення б виглядало б кострубато.

자연적인 출생 성비는 103 명에서 107 명이다 (조남주, 2016). — Природними вважаються показники народжуваності від 103 до 107 хлопців на 100 дівчат (Чо, 2022).

Перекладачка задля лаконічного відтворення речення застосувала заміну іменника на дієслово, при перекладі можна було б застосувати “є” замість “вважаються”, проте задля підкреслення теоретичності було використано заміну іменника дієсловом.

김지영 씨의 이상 증세가 처음 감지된 날은 9 월 8 일이였다 (조남주, 2016). — Вперше дивні симптоми у Кім Джійон з’явилися 8 вересня (Чо, 2022).

В цьому прикладі перекладачка використала дієслово “з’явилися” задля точної передачі сенсу і змісту текст, без спотворень.

Отже, проаналізувавши приклади поданні зверху, можемо сказати, що при перекладі з корейської на українську мови речень, що закінчуються іменником і конструкцією -*이다*, потрібно застосувати граматичну трансформацію заміна іменника дієсловом.

Наступна заміна це заміна іменника займенником:

선생님이 다 보고 있었어 (조남주, 2016). — *Я давно за тобою стежу* (Чо, 2022).

Заміна іменника займенником є поширеною заміною при перекладі з корейської на українську. Поглянувши на оригінал усього прикладу можемо сказати, що дослівний переклад “ Вчитель давно все знає” був би неприйнятним для української мови, оскільки мова ведеться від першої особи, що ми можемо пробачити з контексту тексту, тому лаконічно буде переклад від першої дійової особи.

Отже, перекладаючи з корейської мови, перекладач має приділити значну увагу граматичним конструкціям корейської мови і її особливостям задля їх точної передачі в мові перекладу, оскільки в корейській мові налічується сім стилів ввічливості, і кожен з яких використовується або використовувалася за різних обставин. Також корейська мова має свої правила побудови слів у реченні, на що також варто звернути уваги при перекладі. В корейській мові часто опускається множина, тому задля точної передачі тексту мови оригіналу перекладач також має звернути увагу на це.

2.2. Граматичні трансформації: категорія поділ і інтеграція

За словами Науменко, та Гордєєвой (2011) “поділ — це перетворення простого речення в мові оригіналі на складносурядне або складно підрядне речення в мові перекладу”. Розділяють два різновиди поділу: внутрішній поділ і зовнішній поділ.

Внутрішній поділ характеризується заміною простого речення на складнопідрядне і складносурядне речення. Зовнішній поділ характеризується перетворенням на декілька простих речень з одного складного речення.

교복 치마는 무릎을 덮어야 했고, 엉덩이와 허벅지의 굴곡이 드러나지 않아야 했다 (조남주, 2016). — *Довжина шкільної спідниці мала сягати нижче колін, а ширина — бути достатньою, щоб приховувати вигини стегон і сідниць* (Чо, 2022).

В корейському варіанті це просте речення в сполученні з підметом і присудком, що при дослівно перекладі звучить як “Спідниця шкільної форми повинна була прикривати коліна і не відкривати вигини стегон”. Проте для пом’якшення речення, перекладачкою було використано заміну на складносурядне речення, додаючи тексту художнього відтінку.

이른 여름 어느 날, 김지영 씨는 발에 자꾸 땀이 차서 실내화를 벗어 놓고 발을 책상 발걸이에 올린 자세로 수업을 듣고 있었다 (조남주, 2016). — Якось на початку літа, коли Джійон було особливо спекотно, вона зняла капці і поставила спитнілі ноги на нижню перекладину парти (Чо, 2022).

В цьому варіанті текст було перекладено складносурядним реченням з підрядними обставинами, що аналогічно до попереднього прикладу, надає тексту більшої гармонії і співзвучності.

남학생이 1 번부터 27 번, 여학생이 28 번부터 49 번이고 번호는 생일 순서로 매겨졌다 (조남주, 2016). — У кожного учня класу був номер, який призначався відповідно до місяця народження, при тому у хлопців були номери з першого по двадцять сьомий, а у дівчат — із двадцять восьмого по сорок дев’ятий (Чо, 2022).

Дослівний переклад цього речення звучав як “Студенти чоловічої статі були пронумеровані від одного до двадцяти семи, а студентки — від двадцяти восьми до сорока дев’яти, і номери були пронумеровані в порядку дня народження”, оскільки дослівний переклад тексту з урахуванням синтаксичної структури є недоцільним, перекладачкою було застосовано внутрішній поділ, а саме заміну простого речення складносурядним.

평범한 학교였다 (조남주, 2016). — Середня школа Джійон нічим не відрізнялася від інших, середньостатистичних старих міських шкіл (Чо, 2022).

В цьому прикладі при перекладі перекладачем було ускладнено речення, оскільки при дослівному перекладі прикметника, речення виглядало б неприродним для української мови.

Отже, проаналізувавши прикладі поданні зверху, можемо сказати, що при неможливості дослівного перекладу з урахуванням всіх граматичних і синтаксичних

конструкцій речення мови оригіналу перекладачі застосовують граматичну трансформацію внутрішнього поділу.

Наступним розглянемо зовнішній поділ:

주변 학교들 중 가장 먼저 급식을 시작했고, 크고 깨끗한 조리실과 급식실을 갖추었다 (조남주, 2016). — *Їхня початкова школа була однією з перших, яка почала впроваджувати систему шкільних обідів. Школа могла похвалитися новісінькими чистими кухнею та їдальнею* (Чо, 2022).

В цьому прикладі перекладач розділила одне складне речення, на два простих речень, задля уникнення складних граматичних конструкцій, які було б тяжко читати.

지우개 연필, 자 같은 학용품은 빌려 가서는 곧바로 돌려주지 않았고, 달라고 하면 멀리 바닥에 던지거나 엉덩이에 깔고 앉거나 가끔은 빌려 간 적이 없다고 막무가내로 우기기도 했다 (조남주, 2016). — *Він також позичав у неї гумки, олівці та лінійки, але ніколи не повертав їх. Коли Джійон просила повернути її речі, він кидав їх на підлогу, сідав на них або говорив, що взагалі нічого не позичав* (Чо, 2022).

В цьому прикладі перекладачка розділила одне складне речення на два простих, оскільки в корейській мові є тяжіння до написання довгих речень.

김지영 씨는 키가 가장 커서 늘 맨 뒷자리에 혼자 앉았던 남학생과 짝꿍이 되었고, 둘은 단 한 번도 다투지 않았다 (조남주, 2016). — *Новим сусідом Джійон став найвищий у класі хлопець, який через свій зріст завжди сидів сам за останньою партою. З ним вони жодного разу не сварилися* (Чо, 2022).

Переклавши це речення дослівно, ми б отримали речення де дві частини неузгоджені між собою, щоб призвело до нагромадження змістової думки у реченні. Дослівний переклад звучав як “Кім Джійон, який був найвищим і завжди сидів сам на задніх рядах, став новим сусідом, і вони ніколи не сварилися”, тому перекладачкою було застосовано граматичну трансформацію зовнішній поділ.

За словами Науменко, та Гордєєвой (2011) “інтеграція — це спосіб перекладу складносурядного чи складнопідрядного речення простим реченням” (с. 30).

Інтеграцію поділяють на внутрішню і зовнішню інтеграцію. Внутрішня інтеграція характеризується перетворенням складного речення в мові перекладу з

складносурядного або складнопірядного речення мови оригіналу. Зовнішня інтеграція характеризується об'єднанням двох чи більше простих речень мови оригіналу в одне складне мови перекладу (Особливості художнього, 2018).

Розглянемо зовнішню інтеграцію:

교탁 앞으로 불러 나간 김지영 씨는 반 아이들이 모두 보는 앞에서 혼났다. 처음 실내화 주인이 누군지 물었을 때 대답하지 않았다는 이유로 순식간에 비겁한 거짓말쟁이에 친구들의 귀중한 수업 시간을 빼앗은 시간 도둑이 되었다(조남주, 2016). — Вчителька викликала її до дошки і добряче насварила, назвавши Джійон боягузливою брехункою за те, що та так довго не признавалася, чим забрала у своїх однокласників дорогоцінний час уроку (Чо, 2022).

В цьому прикладі перекладачка об'єднала два складних речення задля точної передачі змісту і сенсу тексту.

떡던 밥이 목구멍에 킁킁킁 얹히는 것 같았다. 마음이 급해진 아이들은 '알약을 삼키듯 밥과 반찬을 입에 넣고 물과 함께 꿀꺽꿀꺽 삼켰다(조남주, 2016). — Рис ставав переляканим дітям посеред горла, і вони намагалися проковтнути його, наче таблетку, запиваючи водою (Чо, 2022).

В цьому прикладі перекладачка об'єднала два простих речення, хоча не об'єднуючи їх, зміст і сенс твору не спотворювався.

Висновки до Розділу 2

Отже, при перекладі з української мови на корейську мову уникнути граматичних трансформацій неможливо, оскільки ці дві мови належать до різних мовних груп, а відповідно до цього мають різні граматичні структуру і правила побудови речення.

Заміна порядку слів є однією з головних граматичних трансформацій при перекладі з корейської мови на українську мову художніх текстів, оскільки синтаксис корейської мови відрізняється від українського, тому що в корейському реченні останнє місце завжди займає дієслово на відміну від української мови.

Заміна форми слова, а саме в аспекті множини, є типовою граматичною трансформацією при перекладі з корейської на українську мову, оскільки в корейській мові множина іменника часто опускається.

Заміна форми слова, що стосується афіксів, що приєднуються до прикметника і дієслова в корейській мові, відображають тип речення а також визначають форму звернення при перекладі.

Заміна іменника займенником є поширеною заміною при перекладі з корейської на українську мову, оскільки в корейській мові майже не використовуються займенники.

При перекладі з корейської на українську характерні такі граматичні трансформації як внутрішній і зовнішній поділ, оскільки при перекладі коротких речень з корейської мови при дослівному перекладі неповністю передається зміст і сенс. Для корейської мови також характерна побудова великих речень, що при дослівному перекладі на українську мову робить речення нагромадженням, тому для досягнення адекватності перекладу використовуються ці граматичні трансформації.

ВИСНОВКИ

На основі зроблених нами досліджень можна зробити такі висновки:

1. В першому розділі нами було розглянуто особливості перекладу художнього твору. Нами було визначено, що перекладач є посередником між автором і читачем. Ми визначили, що головна задача перекладача полягає у передачі власного стилю автора оригіналу. Також нами було визначено, що характерною проблемою для художнього перекладу є неперекладність як лінгвістична, так і культурна. Ми розглянули терміни “перекладності” і “неперекладності”. Нами було визначено, що під неперекладністю розуміється неможливість знайти відповідника певних понять мови оригіналу в мові перекладу, а перекладність визначається як чинник за якого є можливість здійснення перекладу з мови оригіналу на мову перекладу.

2. Також нами було розглянуто поняття “адекватний переклад” і еквівалентний переклад”, було встановлено різницю між цими поняттями. Під еквівалентністю розуміється змістовна наближеність мови оригіналу і мови перекладу, а адекватність перекладу визначає характеристику перекладу, яка відтворює сенс, враховує стиль і забезпечує культурну відповідність і граматичну правильність.

3. Нами було визначено, що в процесі перекладу на шляху до досягнення адекватності і еквівалентності перекладу, перекладачами застосовується перекладацькі трансформації. Нами було розглянуто поняття “перекладацькі трансформації”, що ми визначили як сукупність процесів змін на лексичному, синтаксичному, семантичному і стилістичному рівні, яким піддається текст під час перекладу.

4. Також нами було розглянуто різні класифікації граматичних трансформацій. За основу нами було взяти класифікації представлені в роботах Мармак А. В. і Науменко Л. П..

5. Нами було розглянуто історичне підґрунтя, а саме перші закладені підвалини перед початком масового перекладу корейської художньої літератури. У

цьому підрозділі нами було розглянуто причину зацікавленості і попиту на корейську культуру. Було досліджено попит на переклад корейської художньої літератури, що відбувся в світі після хвилі “Халлю”. Нами було встановлено, що такий попит на переклад корейської художньої літератури викликав появу нових видавництв, де перекладачі отримували можливості для професійного розвитку, що також призвело до зростання активності дослідженні в галузі корейського перекладознавства .

6. Ми розглянули граматичні особливості корейської мови, зокрема було розглянуто шість різновидів побудови слів у реченні. Також нами було розглянуто сім стилів ввічливості і особливості їх застосування в корейській мові.

В другому розділі нами було розглянуто особливості перекладу корейської художньої літератури в аспекті граматичних трансформацій.

7. Нами було встановлено, що заміна порядку слів є найчастіше вживаною граматичною трансформацією при перекладі корейської художньої літератури, оскільки корейська і українські мови мають відмінності в синтаксисі, які в корейській мові виражаються сталою позицією дієслова в кінці речення на відміну від української мови.

8. Також нами було встановлено, що заміна форми слова, а саме заміна числа іменника, є однією з основних граматичних трансформацій, оскільки в корейській художній літературі часто опускається множина іменника, тому при перекладі на українську мову потрібно повернути множину іменника, оскільки в такому разі можлива втрата сенсу і змісту речення. Дослівне відтворення корейського синтаксису може призвести до повного спотворення твору в мові перекладі.

9. Також під час аналізу тексту оригіналу з текстом перекладу нами було визначено, що при перекладі з корейської на українську мову, заміна форми слова, що стосується афіксів, тобто граматичних конструкцій, а саме ті, що додаються до дієслова та прикметника, мають великий вплив на подальше визначення типу речення і форми звертання, що зі свого боку впливає на форму і структуру речення під час перекладу.

10. Також нами було розглянуто заміну іменника займенником. Нами було встановлено, що це є поширеною заміною при перекладі з корейської на українську мову, оскільки в корейській мові майже не використовується займенники, що є неприйнятним для української мови, оскільки при перекладі тексту перекладач має слідкувати щоб не було тавтології в тексті.

11. Були розглянуті граматичні трансформації внутрішнього і зовнішнього поділу. Ми дійшли висновку, що ці граматичні трансформації є характерними при перекладі з корейської на українську мову, оскільки для корейської художньої літератури характерна побудова великих речень, що при дослівному перекладі на українську мову з урахуванням всіх граматичних і синтаксичних конструкцій речення мови оригіналу може створити нагромадження в мові перекладу. Тому задля уникнення такої ситуації, перекладачі можуть використовувати граматичні трансформації внутрішнього і зовнішнього поділу.

12. В другому розділі нами було розглянуто різні класифікації граматичних трансформацій, з яких було відібрано тільки ті трансформації, які найчастіше використовуються при перекладі з корейської художньої літератури. Також було визначено, що граматичні трансформації відіграють ключову роль на шляху досягнення адекватності перекладу.

Отже, художня література вступає міжкультурним чинником, вона є присутня в усіх народах світу, без неї неможливо уявити існування цього світу. Задля міжкультурного обміну і виник художній переклад.

АНОТАЦІЯ

이 작업에서 다룰 주제는 한국 소설을 우크라이나어로 번역할 때의 문법적 변형이다. 본 연구에서는 원작소설과 본작의 번역을 바탕으로 문법적 변형을 살펴보았다. 연구의 목적은 한국소설의 번역과정에서의 문법적 변형이다.

본 연구에서는 우크라이나어를 한국어로 번역할 때 두 언어가 서로 다른 언어군에 속해 있어 문법적 구조와 문장 구성 규칙이 다르기 때문에 문법적 변형을 피할 수 없음을 조사하였다.

단어의 순서를 바꾸는 것은 문학 텍스트를 한국어에서 우크라이나어로 번역할 때 주요 문법 변환 중 하나다. 한국어의 구문이 우크라이나어와 다르기 때문에 한국어 문장에서는 우크라이나어와 달리 항상 동사가 마지막 자리를 차지하기 때문이다.

단어의 형태를 바꾸는 것, 즉 명사의 수를 바꾸는 것은 한국어에서 명사의 복수가 생략되는 경우가 많기 때문에 한국어에서 우크라이나어로 번역할 때 전형적인 문법 변형이다.

우리말에서 형용사와 동사에 붙는 접사를 일컫는 단어의 형태를 바꾸는 것은 문장의 종류를 반영하고 번역 시 호칭의 형태도 결정한다.

대명사는 한국어에서 거의 사용되지 않기 때문에 한국어에서 우크라이나어로 번역할 때 명사를 대명사로 바꾸는 것은 일반적인 대체다.

한국어에서 우크라이나어로 번역할 때 내부와 외부 구분과 같은 문법적 변형이 특징적이다. 한국어에서 짧은 문장을 번역할 때 문자 그대로의 번역으로 의미와 의미가 완전히 전달되지 않기 때문이다. 한국어는 긴 문장 구조를 특징으로 하는데, 우크라이나어로 문자 그대로 번역하면 문장이 짧아지기 때문에 이러한 문법적 변형을 통해 번역의 적절성을 확보한다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Бучумаш, А., & Дерік, І. (2022). Проблема неперекладності, шляхи її подолання у перекладі. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*, 35, 18-30. Відновлено з <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/16808/1/Buchumash.pdf>

Волченко, О. М., & Нікішина, В. В. (2015). Граматичні трансформації в англо-українському художньому перекладі. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*, 54, 252-254. Відновлено з http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_54_98

Гайдук, Н. А., & Барановська, А. В. (2019). Зіставний аналіз російсько-українських поетичних перекладів Валерії Богуславської. *Закарпатські філологічні студії*, 11(2), 46-51. Відновлено з <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/33489>

Лобода, В. А. (2019). Перекладацькі трансформації: дефінітивний характер та проблема класифікації: Філологія, *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, 43(4), 72-74. Відновлено з http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v43/part_4/19.pdf

Мамрак, А. В. (2009). Вступ до теорії перекладу: Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури.

Особливості художнього перекладу: граматичний аспект. (2018). Кривий Ріг: ДонНУЕТ.

Остапенко, С. А., & Горобей, А. М. (2021). Порівняльний аналіз застосування граматичних трансформацій в процесі перекладу художнього твору: Філологічні науки (мовознавство). *Науковий вісник ДДПУ імені Івана Франка*, 15(21), 131–135. Відновлено з http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-nomerov/2021/NV_2021_15/25.pdf

Савчук, Г. В., & Дашкова, К. В. (2018). Особливості перекладу художньої літератури. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, 35(2), 79-81. Відновлено з http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v35/part_2/22.pdf

Чо, Намджу. (2022). *Кім Джійон, 1982 року народження*. Київ: Видавництво Анетти Антоненко.

Шишко, А. В., & Луканська, Г. А. (2019). Граматичні трансформації в художньому перекладі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, 43(4), 125-128. Відновлено з http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v43/part_4/32.pdf

Abrorova, N. F. (2021). Grammatical Category of the Expression of Politeness in the Korean Language. *International Journal for Research in Applied Science and Engineering Technology*, 10(9), 1744-1748. Retrieved from <https://doi.org/10.22214/ijraset.2021.38705>

Choi, M., & Schmitt, E. (2015). Postpositions and Word Order Variation in Korean. *Linguistic Portfolios*, 10(4), 108-115. Retrieved from https://repository.stcloudstate.edu/stcloud_ling/vol4/iss1/10

Fulton, B. (2011). The Modern Korean Novel in English Translation [Review of *The Guest; I Have the Right to Destroy Myself; Toy City; The Bird*, by K.-J. Chun, M. West, Hwang Sok-Yong [Hwang Sŏg-yŏng], C.-Y. Kim, Young-Ha Kim [Kim Yŏng-ha], Lee Dong-Ha [Yi Tong-ha], J. W. Medina, & Oh Jung-Hee [O Chŏng-hŭi]]. *The Journal of Asian Studies*, 70(3), 778–784. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/41302393>

Kim, Seong-kon. (2013). Mistakes in translating Korean into English. *The Korea Herald*. Retrieved from <https://m.koreaherald.com/view.php?ud=20130409000952>

McLaughlin, Scott. (2014). *Linguistic Differences Between Korean and English*. Saint Joseph's University: Dr. Nina Nilsson. Retrieved from https://www.academia.edu/7718593/Linguistic_Differences_Between_Korean_and_English

Naumenko, L.P., & Gordyeyeva, A.Y. (2011). *Practical Course of translation*. Vinnytsia: Nova Knyha Publishers.

Sonjae, A. (2002). Literary Translation from Korean into English: A Study in Criteria. *Translation and Literature*, 11(1), 72–87. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/40339903>

조남주. (2017). *82년생 김지영*. 민음사.